

og den vil upaatvivlelig ogsaa i Forbindelse med Udviklingen udenfor Skolen komme til det Punkt, man maa ønske, uden at der kan anlægges særlige Fag for eller ansættes nogen Tid til Udviklingen deraf. Jeg tør nu ikke længere opholde mig ved dette Spørgsmaal om den legemlige Dvælse. — Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) gjorde en Bemærkning om den for lange Skoletid, og da dette Punkt heller ikke er videre udviklet, vil jeg dertil bemærke, uden at gaae dybere ind derpaa, at, naar det forudsættes i denne Lov, at Alderen vil være fra 10 til 18 Aar eller, hvad den ganske vist i mange Tilfælde vil blive, fra 9 til 17 Aar, saa er det saa langt fra at være en længere Skoletid end den, som der ellers findes Sted, at det, saavidt mig bekjendt, er den korteste Tid, der nogetsteds findes. I Norge er Tiden fra 9 til 18 Aar, i Sverige indtil 19 Aar, i Preussien og Frankrig indtil mellem 18 og 19 Aar, i de sydtyske Stater og Schweiz til 18 Aar, kort sagt den her foreslaaede Tid er ialtfald ikke længere end paa noget andet Sted. Den samme ærede Daler fremførte nogle andre Bemærkninger, som jeg finder mig foranlediget til at komme noget længere ind paa, end det maaskee var ønskeligt, eftersom Tiden nu er langt fremrykket, men jeg skal søge at berøre dem saa kort som muligt. Det ærede Medlem talte om, at han ikke havde Noget imod Examinere, ja, han meente endog, at vi gjerne kunde have flere af dem, men det, han var imod, var de forberedende Prøver for at kunne underkaste sig Examen i bestemte Retninger. Jeg tør nu bede de ærede Medlemmer at have meget bestemt for Die den Udskillelse, der er mellem disse, men jeg kan kun sige, at selv om dette Lovforslag endog gaaer ud paa at hæve eller forandre Noget med Hensyn til de forberedende Prøver, som ere slaaede fast i vor hele nu bestaaende Skoletilstand, saa er der forskjellig Grader i disse Prøver. Selv den Dannelselse, som efter denne Lov giver Udgang til Universitetet, er jo en saadan Forberedelse, som er Betingelsen for at kunne gaae til Embedsexamen. Dernæst er der en forberedende Prøve, det, man kalder den forberedende

Examen af højere Grad, som er Betingelsen for at kunne komme til at blive Polytechniker, Forstmand, Landmaaler eller Landinspecteur, og endelig have vi for det Tredie en forberedende Examen af lavere Grad for at kunne tage Examen som dansk Jurist, som Pharmaceut, som Veterinair eller for at kunne blive optaget som Elev paa Landbohøjskolen. Nu meente det ærede Medlem, at det var urigtigt, at der var saadanne forberedende Examinere, men det er imidlertid det Bestaaende, og som Saadant kan der iøvrigt ikke, saavidt jeg veed, reises særlig Indsigelse derimod; men hans Bemærkninger ere virkelig heller ikke træffende eller saunde. Naar han siger, at disse forberedende Prøver ikke behøves, thi man kan ved den Examen, der er Spørgsmaal om, meget godt prøve, om de have den almindelige forudgaaende Dannelse, saa maa jeg med al Ære for hans Mening sige, at deri har han Ret. Naar han vil paatage sig ved at læse en Besvarelse af en Candidat, der stiller sig til statsvidenskabelig Examen, at bedømme hans almindelige Dannelse, saa siger jeg, at dette er umuligt. I visse Retninger kan man vel komme til en vis Slutning, men er der Spørgsmaal om den virkelige almindelige Dannelse, som kræves, saa lader den sig ikke finde paa den Maade. Det er derfor heller ikke nogen Indvending herimod, hvad jeg troer et andet æret Medlem bemærkede, at man i selve Motiverne til Lovforslaget har sagt, at med Hensyn til philologisk Examen behøvedes der ingen Prøve iforveien, men der skulde selve den nævnte Examen være tilstrækkelig. Ja, ganske rigtigt, thi det er det, som det dreier sig om, de classiske Sprog, der falder hele Bægten paa disse Sprog, og derfor vilde det være urimeligt forud at fordrø en Prøve deri. Læser man derimod den theologiske Examen, saa kan man ikke sige, at, fordi der examineres i Gregese, det gævne Testamente eller Kirkesædrene, behøver man ikke den Prøve, som der her er Tale om. Ganske vist kan man ogsaa prøve dem ved denne Examen i de classiske Sprog; men derved vil man forvandle denne Prøve fra det, som den nu er, en theologisk Examen, til tillige at være en saadan forudgaaende Prøve,